

2025-03-25

§ 23 2025.068 BUN

Finansieringsgrad allmän förskola

Ärendebeskrivning

Enligt Alingsås kommuns styrmodell ska samtliga nämnder årligen göra en genomlysning av sin verksamhet. I genomlysningen ska nämnderna analysera hur dess verksamheter bidrar till kommunens mål att bli Sveriges mest effektiva kommun. Alingsås kommun har ett högt effektivitetsindex vad gäller förskola vilket innebär att för den resursen som Alingsås kommun har nås förhållandevis hög kvalitet. Barn- och ungdomsnämnden beslutade 2024-06-11 (§43 2024.165 BUN) om genomlysningen för 2024 vilken visar på ytterligare möjligheter att förbättra förskolan i Alingsås kommun genom att ökade intäkter identifierats.

Förskolan finansieras i huvudsak av kommunbidrag och till del av riktade statsbidrag och föräldraavgifter. I den genomförda genomlysningen för år 2024 identifierades finansieringsgraden för allmän förskola som en möjlig åtgärd för att öka intäkterna genom föräldraavgifter till nämnden. Den ökade intäkten skulle kunna bidra till bättre förutsättningar och därmed höja kvaliteten ytterligare i kommunens förskolor. Taxor och avgifter beslutas av kommunfullmäktige efter förslag från nämnderna.

Beredning

Förvaltningen har i skrivelse den 4 mars 2025 lämnat följande yttrande:

Kommunens ambition att erbjuda en bra utbildning inom förskolan är en central del i att skapa en stark grund för barnens framtida lärande och utveckling. En del i arbetet för att nå detta mål kan vara att öka intäkterna för förskolan genom att justera föräldraavgifterna.

Taxor och avgifter för förskola påverkas och regleras av rätten till allmän förskola och av maxtaxan. Alla barn i Sverige har rätt att delta i förskoleverksamhet från och med hösten det år de fyller tre år fram till dess att de börjar skolan. Förskoleverksamhet för barn mellan tre och fem år är avgiftsfri i högst 15 timmar per vecka, vilket blir 525 timmar per år. Denna rättighet brukar benämnas som allmän förskola. Maxtaxan kompletterar denna rättighet genom att reglera avgifterna för barn som går i förskola utöver den allmänna förskolan, eller för yngre barn som inte omfattas av den avgiftsfria verksamheten.

Maxtaxa för förskola och rätten till allmän förskola syftar båda till att säkerställa att barn får tillgång till förskoleverksamhet på ett ekonomiskt överkomligt sätt. Det är kommunerna som ansvarar för att införa och administrera maxtaxan och den gäller för alla förskolor, både kommunala och fristående. Samtliga av Sveriges 290 kommuner använder maxtaxa.

Förskolan finansieras till viss del av föräldraavgifter. Eftersom allmän förskola är avgiftsfri debiterar kommunen endast föräldraavgifter för vistelsetider över 15 timmar per vecka för barn i åldern 3 till 5 år. När vistelsetiden är över 15 timmar görs ett avdrag på avgiften för allmän förskola. Någon exakt vägledning om avgiftens storlek eller hur stort avdraget bör vara finns inte i reglerad i skollagen utan det är upp till varje kommun att besluta hur avgiften ska beräknas och därmed hur stort avdrag som ska göras för allmän förskola. Det nuvarande avdraget för allmän förskola i Alingsås kommun är 30,5 procent.

2025-03-25

I en omvärldsbevakning med liknande kommuner och kommuner inom Göteborgsregionen gör kommunerna avdrag för allmän förskola med allt från 12,5 procent till 33,3 procent. Medelavdraget för liknande kommuner är 24,8 procent och för kommuner inom Göteborgsregionen är det 19,8 procent. Alingsås kommun har ett högre avdrag för allmän förskola än flera andra kommuner, vilket innebär att barn- och ungdomsnämnden får in mindre pengar från föräldrarna. Det innebär också att föräldrar i Alingsås kommun betalar en lägre avgift till kommunen.

För att räkna ut vad den avgiftsfria allmänna förskolan om 525 timmar per år (15 timmar per vecka) motsvarar i procent har förvaltningen gjort uträkningen i förhållande till förskolans öppettider. Förhållandet till förskolans öppettider motsvarar 16,8 procent. Det nuvarande avdraget för allmän förskola i Alingsås kommun är 30,5 procent, vilket motsvarar 27 timmar per vecka.

Förvaltningen föreslår att avdraget för allmän förskola ska baseras på förskolans öppettider. Förslaget till förändring innebär att avdraget justeras från nuvarande 30,5 procent till 16,8 procent. En utvecklad beräkning av avdraget i relation till förskolornas öppettider framgår av bilaga. I bilagan framgår också exempel på hur förändringen påverkar beräkningen av avgiften för olika typer av hushåll.

Ajournering

Mötet ajourneras mellan klockan 17:10-17:15.

Förslag till beslut på sammanträdet

Arbetsutskottets förslag till beslut: Barn- och ungdomsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om förändrat avdrag för allmän förskola från 30,5 procent till 16,8 procent.

Camilla Stensson (S) inkommer med följande förslag:

Socialdemokraterna föreslår ett ändringsförslag att höja procentsatsen till 20% för att sänkningen inte ska bli för stor för de som tjänar allra minst.

Patrik Eriksson (V) yrkar bifall till förslag från Camilla Stensson (S).

Britt-Marie Kuylenstierna (MP) yrkar bifall till förslag från Camilla Stensson (S).

Beslutsgång

Ordförande ställer arbetsutskottets förslag mot förslag från Camilla Stensson (S).

Omröstning

Omröstning begärs.

Följande beslutsgång godkänns:

2025-03-25

Ja-röst för bifall till arbetsutskottets förslag.
Nej-röst för bifall till Camilla Stenssons (S) ändringsförslag

Omröstningsresultat

Med 7 ja-röster och 6 nej-röster finner ordförande att barn- och ungdomsnämnden beslutar att bifalla förvaltningens förslag.

Omröstningsresultat finns i slutet av paragrafen.

Beslut

Barn- och ungdomsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta om förändrat avdrag för allmän förskola från 30,5 procent till 16,8 procent.

Expedieras till

Kommunstyrelsen
Fristående förskolor

Beslutsunderlag

- §18 BUN AU Finansieringsgrad allmän förskola
- Tjänsteskrivelse Finansieringsgrad allmän förskola
- Borttagen på grund av personuppgifter.